

Patrick Vanhaelemeesch

Gedichten

Een bloemlezing voor HBG

- 1 Ik zal nooit
- 2 Oerkreet
- 3 Ben jij net zo min

- 4 Het huis verstilt
- 5 Terug naar toen
- 6 Bevroren warmte

- 7 Ongehoord
- 8 Het is licht
- 9 Lijftoets
- 10 Onthouden is nooit
- 11 Omhelzing
- 12 Venus

- 13 Fietsen bij dageraad
- 14 Spleen op voetbalveld
- 15 Waterspiegel
- 16 De zwemmer
- 17 ICARUS

- 18 Herfst
- 19 Kerstmis in Sept-Fons
- 20 Lentelied
- 21 Turbulentie in mei
- 22 De honden knappen naar de vliegen
- 23 Beleg van zomeravond

- 24 Maranatha
- 25 Epifanie
- 26 Musici in de kerk
- 27 Chant des charollais

IK ZAL NOOIT

Ik zal nooit
helemaal ontdooid
verlichting slaken.

Hoogstens wat woorden afblazen
die meteen berijmen tot lagen
ijsgestolde vragen.

De verblinding van zwart
op wit gesneeuwd kristal
liegt er niet om.

Ik bevries in elk gedicht,
verlies mijn gezicht
in het licht van de dooi.

Patrick Vanhaelemeesch

OERKREET

Liefst daal ik rugwaarts
af in woorden,
de lege letterhulzen nog net
gevangen op het vlies
van blote ogen.

Speleologend speur ik
naar vergeten oorden
waar karakters warm voelen
en goud oplichten,
voorbij de onmacht
van de alchemist.

Als ik niet wist
dat Jij achterop bent verborgen
zo goed als middenin en morgen
– Jij Oerkreet op palimpsest
van alledaagse zinnen –
begreep ik nooit
de tekens vanbinnen.
Mijn heelal leek voltooid.

Patrick Vanhaelemeesch

BEN JIJ NET ZO MIN

Ben jij net zo min te achterhalen, ongerijmd, als een vers
verdrongen hersenschim? Niettemin schiet jij
mij weer te binnen. Word ik ijsarms pervers?
Begin ik te dwalen? Ik blijf je steeds ver-

zinnen. Manmoedig trek ik cirkels, kringen
van rationaliteit, als de dood
voor speculaties: straalbezopen in een Pi-

verbond. Maar vierkanter dan 't kwadraat, onafwendbaar
gekonterfeit, doe jij mij aan. Jij straalt
door oog en leden en wat ik hoor is separaat: het
middelpunt vergeten, de cirkel is niet rond. Zonder

jou is 't al gelogen; de kosmos krimpt en stikt. Ooit
heb je voor mij gekozen, mij in de min
geschikt. Ik besta het te bestaan omdat jij er bent.

Patrick Vanhaelemeesch

HET HUIS VERSTILT

Het huis verstilt
en ademt avondrust.
We stappen uit het weefsel
van de tijd.

Op ingeslapen muren
vervagen de lijnen
van onze eenzaamheid
als van een ontboste tweelingwilg
in de nachtgrage wintertuin.

Behoedzaam
maar in groeiend vertrouwen
drijven we op tedere langzaamheid
en ontwaken in elkanders morgenlied.

Ik verbloem de nachtschade niet
die onze tuinvrees aanricht
in dit hallo van licht.
Ons naakte verdriet neem ik voor lief
nu de wereld om de hoek huilt.

Patrick Vanhaelemeesch

TERUG NAAR TOEN

Terug
in het ouderlijk huis
dichter nog
op zolder

Toen op uitgelopen benen
ik specie los krabde
tussen vermoeide stenen
maar muren bleven
uit gewoonte

Dankbaar toch
om het kapotte pannengeluk
dat stof liet walsen
in kegels van licht

Om van te leren
hoe het geheim uitlekt
druppelsgewijs
zoals nu
na al die jaren

Verder dan ooit
van huis
en dichter

Patrick Vanhaelemeesch

BEVROREN WARMTE

Nu muren alleen
nog spreken
van ijzig zwijgen

in kamers van verlangen
de echo van gedoofd
vuur verstomt

de vloer beslaat
van hooguit
een residu vertier

rijpt op kristal
een venster
beademd door de vorst

Liefde was hier
nooit
ver weg

Patrick Vanhaelemeesch

ONGEHOORD

ongehoord
wat teder licht

tussen de plooiën
van een gewichtig gesprek

leek sprekend
op een monnik

die tussen pater noster
en salve regina

gods oorverdovend zwijgen
in zijn mouwen wegmoffelt

voor hij monkelend
de nacht ingaat

vederlicht

Patrick Vanhaelemeesch

HET IS LICHT

Het is licht
lijden aan zwaartekracht
op het gladde ijs
van samen,
gehuld in de herinnering
van oker.

Hun rode draad
neemt het op
voor een haast
uitgevlakt verhaal,
hun hoofden neigen
naar de sporen.

Voor vrede
zijn ze geboren.

Patrick Vanhaelemeesch

LIJFTOETS

Ooit kwamen wij in kennis, verkenden
elk plekje als een wonder.
Wilde studenten die elkaar frequenter
als leerstof verslonden.

Nu wij mekaar kennelijk kennen
tot in de voetregels van ons falen,
sluiten wij als letterknechten
alsmaar hoofdstukken af en balen.

Bladerend tover ik nog soms
mijn roversinstinct naar boven.
Wanneer geef jij je nog eens over?
Ik leg mijn vinger op haar wond.

Spanning op de snijlijn
tussen honger en verzadiging.
Op een spiekbriefje geef mij
les in wat jij lekkerst vindt.

Patrick Vanhaelemeesch

ONTHOUDEN IS NOOIT

Onthouden is nooit
mijn sterkste kant gebleken,
niet aan de lessenaars,
niet in ons bed.

Reken maar, zucht een gebaar
dat mij ontwapent;
pak maar je dieven in,
deel plussen tot minnen.

Rond haar spaarbekken,
in weerwil van de gulden snede,
leg ik mijn axioma
in een handomdraai.

Weck me niet
helemaal ontvleesd,
je mag me
levend willen.

Patrick Vanhaelemeesch

OMHELZING

Strek je vijf zinnen
uit in ons alfa-bed.
Ik, Romeo, wil je onverlet
met haar en huid beminnen.

Ontleed de honger in mijn papillen,
wees het hart op mijn tong.
Ik breek uit mijn cocon
en maak van ons rebellen.

Laat me je verlangen spellen
doortastend onderhuids.
Ik tel tersluiks
de poriën op je billen.

Leer mij de syntaxis
van het minnen,
je parfum ontginnen
in vertraagde reflex.

Jij zingt; de woorden zuchten.
Ik vertaal per vers.
Ik stotter en wil vluchten.
Jij kust mij stom, prinses.

Jij kijkt, zo ongezien
je warme blik!
Wat moet ik
met mijn berijmde ziel?

Jij uitgeslapen metafoor
van Omega.
Ik – voor en na –
ongeneeslijke carnivoor.

Patrick Vanhaelemeesch

VENUS

Omgekeerd je ingewand in gewassen klei,
aangespoelde speling van het lot
aarde dat om schepping vroeg.

Aan jouw ondeugend landschap
ontspring ik de dans niet.
Je neemt mij mee op je hoge vlucht.

Ik modder wat aan,
vereeuwig de schreeuw
van je barstensvolle aarde.

Kwets mij met je gespreide leugens.
Vleugellam, heuvelbang, beteugel mijn drang.
Hard mij zoals geen vuur vermag.

Een moeder ontbrandt
in de oven van verlangen. Gehavende venus,
van de openbaring de vurige toekan!

Patrick Vanhaelemeesch

FIETSEN BIJ DAGERAAD

Gelijkmatig,
gevolg gevend aan een drang,
houden zwevende voeten zich haaks,
drukken trappers met beheerste kracht
omlaag.
De aarde begint te bewegen.

Uittrekkende schaduwen
nippen aan het amperste licht.
Slapende handen ontwaken
in de greep van schuwe
landschappen, die praten
bezield staal in evenwicht.

Onherbergzame herinneringen
– tandwielkundig fijn gemalen –
bezinken in een aardse schoot,
bedekt met ongemoeid gelaten
schaamgras.
Rest alleen het rad
dat een tijdloos
vacuüm spint.

Losgeweekte zielen
vloeien stroomafwaarts,
proeven helder dromend
van een mystieke bron.
Fietzers zijn goedaardige klaplopers:
ze leven bij de gratie van de ochtendzou.

Patrick Vanhaelemeesch

SPLEEN OP VOETBALVELD

Hoe de vleugels aangebonden
als supporter en sportgoeroe
in hun soortelijk gewicht geklonken,
versagen, om het even hoe?

Een doorweekte landerigheid
zuigt gretig
aan mijn levensgevoel:
het eigenste doel
buigt melig
voor een verkalkte lijn.

Twee dozijn volstrekt
ontheemde penen
ontwijken de ingetogen wei:
hun haastig bolwerk
– opeens vervelend –
werpt zoden op van nijd.

Na het kortste requiem voor fluit
verliest het veld op slag
de weidsheid van de dag
en vertakt als onkruid
zich de schaamte rond bal
en plein: de zondeval.

Patrick Vanhaelemeesch

WATERSPIEGEL (Jo 21,6a; Mt 14,25)

Aan een oever samengeschoold
met duizend muizenissen
om te leren van een uitgerekte badjas naast sok
wat een koorddanser tegendraads beweegt
of hoe een goudvis moeiteloos
door het weerkaatste weefsel zweeft.

Ik heb het fluiten naar de overkant
in de school van honderddrieënvijftig vissen,
knoop overhands mijn netten aan land,
proef de zoute draagkracht van het missen.

De tuinman van het grote meer
plukt uit het vertakte water een houterig gezicht,
jaagt onuitputtelijk kwistig
een azuurkust door het hoofd
en laat merels erin zwemmen bij tegenlicht.

In waterpas schuifelend
word ik over mijn plas verdriet getild.
ICHTUS maakt rondjes van kruisen,
heeft mij onder zijn vleugels gewild.

Patrick Vanhaelemeesch

DE ZWEMMER

Verdrinken in een meer van licht
Laat dit de zoute draagkracht
Van tranen zijn

Want niets is vast – geen lot
Of ze weken ervan los
Parels op het netvlies van de ziel

Een dal krijgt hoogte
Van een zich verleggende einder
De tocht moet nog beginnen

Patrick Vanhaelemeesch

ICARUS

Koelbloedig uit een droom geschoten
Door een copycat van een huilbaby
In een loopse februarinacht

Muizen knagen aan het weefsel gesponnen
In de nissen van een prominent promillerijk
Ontluistering ontwaakt bij morgenlicht

Of hoe een bedwelmende feestbui
Vanuit de verheven vieringkoepel
In de dageraad te pletter stort
Als een ontzuisterende trompe-l'oeil

Het gelag is te betalen
Aan de roep van de dag
Het behoeft geen betoog
De vlieg moet uit het oog

Patrick Vanhaelemeesch

HERFST

Muisgrijze morgens dagen
schoorvoetend op, kalendermoe.
Nog vóór ze ontwaken
dekken ze elkander toe.

Gesluisde daken,
rook komt uit de grond.
Muren die zich vergapen
aan een regenfront.

Onschuld verdronken,
menig blad
dat kleur bekent.

Patrick Vanhaelemeesch

KERSTMIS IN SEPT-FONS

Na de nachtmis in de abdij
krijgen wij niet genoeg
van het hemelse manna
– Communie duurt maar even –

Geluk kan niet op, het
verdraagt dat wij met nadruk
treden op de tere huid
– Zilveren vlies over week verleden –

Alles liever dan wegvloeien
in een lauw niemandsland of
visioenen hardleers zien verbleken
als de vorst met geweld regeert
– Koud zeer van eeuwen –

Wie onderhuids de dooi binnenhaalt
weet met waterzucht geen blijf.
Te elfder ure zegent een jongen
van dertien met monnikengeduld
zijn transpirerende vredesduif
– Alle bomen wenen –

Patrick Vanhaelemeesch

LENTELIED

Een hoogstammer in mijn tuin
ontwaakt verrukt,
schiep lukraak uit zijn kruin
op met de zon.
In lichte wonden
stolt groen geweld.

Ik hou hout vast
te weinig aan zijn stut,
boom eenzelvig door,
sta in de grond
op versplinteren
tot in de nerf.

Niet langer,
nu vertakt geluk
mij wakker schudt.

Hooggestemd zit lente,
een eerste zwaluw
ongevraagd
op een verraste twijg!

Patrick Vanhaelemeesch

TURBULENTIE IN MEI

Hoe gelegheidszeilers
hun tenten opslaan
op de rug van wild water.

Hoe de zee in mei
in bloei staat en schuimbekkend
haar zatte kraag afwerpt.

Hoe het nuchtere zand gefronst
elke uitspatting in haar poriën bewaart
als opgedroogd liefdeszweet.

Hoe de zeepier in mei
dit bedenkelijk strand verteert
en hoopjes spaghetti genereert.

Hoe ik mij aan haar zij
een uitweg vreet, de schelvis
ongezouten tot aas beveel.

Hoe twee meeuwen in mei tegen elkaar
opvliegen tot de zon hen opgebrand
boven een ingeslapen krib uitschudt.

Patrick Vanhaelemeesch

DE HONDEN KNAPPEN NAAR DE VLIEGEN

De honden knappen naar de vliegen
Opstaan met een frisse blos
– Ik wil er niet om liegen –
't Maakt geen veertjes in mij los

Laat mij me in zaligheid wikkelen
Me bedelven onder het dons
Geen nieuws om mij te prikkelen
Niet één bijtje dat rond mij gonst

't Is de negatie van de dingen
De verdwazing van de slaap
Het ontegelijk netten spinnen
De vrije val van de knaap

De morgen is gebroken, verbleekt het licht
In mannenlijf gestoken, ontbeer ik evenwicht
Grenzeloos moet ik dwalen, vluchtwegen overslaan
Onverpoosd leer ik herhalen: dichten is opengaan

De pas ontspringen, ik breek met begankenis
Mijn pad verzinnen, zweren dat het er al is
Vliegende vliegen, gonzende bijen, een knappende hond
Ik laat me niet langer wiegen, mijn voeten krijgen grond

Patrick Vanhaelemeesch (Gistel)

BELEG VAN ZOMERAVOND

De tuin
legt het aan
met schemering.

Ten westen van heden
bevalt een dag
van de maan.

Bevallig
legt mijn liefste
haar lijfspreuk
in mijn hand.

Ik neem haar vlug
in mij op, haarscherp.
Als zij het besterft,
spel ik haar levensgroot terug.

Patrick Vanhaelemeesch

MARANATHA

Ik heb een laatste bokaal
kiemvrije verzen uit de kelder gehaald.
Ik had ze in hun ongewassen onschuld
geplukt op het magisch veld van eerstelingen
toen de zomer – nog in belofte gehuld –
mijn verlangen streefde en zingend
als vele magneten aan mij trok.

Gewillig lost het deksel
zijn greep op het geheel dat zelfs
– ondanks de ring – lucht kreeg
van uiteengereten herinneringen.
Wat als ik nu eens zweeg
en in die zieke zinnen zou verdrinken?
Ze smaken flets als overjaarse groenten!

Een woordenhoos heeft dezer dagen
ons van ons dak beroofd.
Ik zoek dekking in de ondergrondse lagen
waar een kelderschimmel mij gedooft.
En ik wacht ...

Patrick Vanhaelemeesch

EPIFANIE

Vrijkaart en trofee
voor 't sterren plukken en thans
jacht op het verlorene

Jij gaat met ons mee
door elke tunnel en wacht
als op de geboorte

Roekeloos buiten te klein gedroomde oevers
spoel je in liefvallig licht
langs menig granieten blik

Hoe we zo in het dal der hoop
bloesemwit zien al verdicht
als eender wat niet verhit

Patrick Vanhaelemeesch

MUSICI IN DE KERK

Avond en een vol schip ledigheid:
Drenkelingen, neergestreken schimmen als
Donker bezinksel van een tijd
Zonder tijd – het hoofd biedend aan
Glimmende reepjes horizontaliteit
Op kerkstoelhoogte.

Dit is het licht waarover pijlers bogen:
In koor het toonaangevend zwijgen proeven als
Echo van het woordeloze Woord op
Vrouwenmaat eeuwigheid verstrijken als
Mannelijke overmacht amechtig wacht.

Op kanselhoogte rest
De opengevallen mond van verdwaasde verbazing:
Een op de spits gedreven
Sacraliteit.

Patrick Vanhaelemeesch (Gistel)

CHANT DES CHAROLLAIS

Een eindweegs van de abdij
nemen karolingers mij te grazen.
Gebleekte koppen als monnikskappen
gebukt onder diepzinnige ogen.

Hun weemoed moet in deze wei
weer langs de kiezen. Dwaze
schrokkerigheid opgehoest in happen
onverteerd verleden en onvermogen.

Onder het licht van een karige zon
werpen hun schaduwen zich op
als wegwijzers. Ik contempleer gedwee
de waarheid van de koe.

Het is armoede die ik won
uit het opslaan in de krop.
Als ik voor kauwen de tijd neem,
krijg ik mijn leven als toetje toe.

Patrick Vanhaelemeesch